

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Calea omenirii spre o pace trainică

Pentru apărarea și consolidarea păcii, calea cea mai însemnată este dezarmarea generală, totală și controlată.

În urma intensificării cursei înarmărilor de către puterile imperialiste, în fața omenirii întregi stă azi ca un coșmar spectrul războiului atomic. De aceea, sînt necesare eforturi uriașe pentru a preîntîmpina împingerea omenirii spre un nou război mondial.

În actualul stadiu al înfăptuirilor științifice și tehnice în domeniul armelor de exterminare în masă și în condițiile relațiilor internaționale încordate — arată cu drept cuvînt ultima rezoluție privind dezarmarea a Consiliului Mondial al Păcii — **dezarmarea a devenit o necesitate de neînlăturat.** De aceea popoarele socotesc că înfăptuirea dezarmării este sarcina lor de căpetenie și cer încheierea cît mai grabnică a unui acord al dezarmării.

O dovadă puternică despre această stare a opiniei publice mondiale este răsunetul adînc și larg, pe care îl au toate demersurile însemnate ale Uniunii Sovietice, care este pătrunsă de dorința de a rezolva problema vitală a dezarmării.

Forțele iubitoare de pace au în primul rînd sarcina de a lupta pentru a obține dezarmarea generală, totală și controlată. Aceasta pentru că numai această cale poate oferi garanții sigure împotriva dezlănțuirii unui nou război mondial.

Prin reluarea tratativelor privind dezarmarea în cadrul O.N.U. și prin tratativele de la Geneva din Comitetul celor 18 state, **calea spre dezarmare este acum deschisă.** Prin lupta hotărîtă împotriva forțelor care uneltesc dezlănțuirea unui nou război mondial, popoarele sînt chemate să netezească această cale.

Înțelegînd acest lucru, guvernul nostru sprijină activ și consecvent strădaniile necentenite ale Uniunii Sovietice pentru înfăptuirea dezarmării. Toți avem datoria morală de a sprijini cu toată hotărîrea această poziție constructivă a guvernului nostru.

Acest lucru trebuie să-l facem cu atît mai mult, cu cît lupta pentru interzicerea armei atomice, pentru dezarmare totală, generală și controlată este cauza vitală a fiecărui popor, a fiecărui colectiv și a fiecărui om. Căci tehnica militară a desființat granițele dintre front și spatele frontului: rachetele vor cădea fără nici o deosebire și asupra tranșeelor și asupra ora-

șelor. Mijloacele moderne de ducere a războiului au lichidat în fapt granițele dintre beligeranți și nebeligeranți, pentru că vîntul poartă precipitațiile radioactive aducătoare de moarte fără a ține seamă de poziția țării respective.

În astfel de condiții, **primejdia războiului îl paște pe fiecare de pe pămînt.** De aceea, în lume nu pot fi și nu trebuie să existe oameni indiferenți. Împreună cu toate popoarele trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru a sili pe imperialiști să accepte dezarmarea generală, totală și controlată.

Calea care poate duce la o pace adîncă și stătătoare este deasemenea înlăturarea stărilor de lucruri din lume care pot da naștere unui nou război mondial.

Imperialismul internațional a găsit în militaristii vest-germani pe cei mai activi adepți ai politicii de „balansare pe muceha războiului”, care fac din R. F. Germană cel mai primejdios și mai agresiv stat din lume.

Pericolul focarului de război reînviat în Europa este agravat de situația din Berlinul occidental, care a devenit un cap de pod în vederea organizării de provocări de către ațîțătorii la război vest-germani și „atlantici” în general.

Pentru a curma evoluția primejdioasă a lucrurilor care duce la un nou război mondial, este neapărată nevoie de încheierea tratatului de pace german și de rezolvarea problemei Berlinului occidental. În felul acesta, s-ar înlătura rămășițele celui de-al doilea război mondial.

Nu este altă cale de a se pune capăt primejdiei militarismului vest-german și de a se ajunge la pace trainică în lume decît cea arătată de propunerile sovietice cu privire la reglementarea problemei germane. Aceste propuneri pleacă de la situația faptică ce s-a creat după înfrîngerea Germaniei hitleriste și oglindește schimbările politice cu care s-a soldat ultimul război. Scopul lor este să întărească securitatea popoarelor europene și să consolideze pacea generală.

Rezolvarea problemei germane ar duce la înlăturarea dezlănțuirii unei catastrofe și la sfîrșitul planurilor militaristilor vest-germani. De aceea, toate forțele iubitoare de pace au datoria să bareze — pînă încă nu este prea tîrziu — prin lupta lor drumul militarismului vest-german. Cu atît

mai mult, cu cît altă alternativă nu-i decît dezlănțuirea unei catastrofe.

Altă cale, care duce la o așezare în lume a unei păci trainice, este lichidarea totală și definitivă a colonialismului.

Lupta popoarelor iubitoare de libertate și pace împotriva colonialismului este în plină desfășurare. Vechile imperii coloniale au primit o lovitură de grație. Schimbările ce se produc în situația generală a lumii și avîntul mișcării de eliberare a popoarelor de sub jugul robiei coloniale îndreptătesc întru totul speranțele că lichidarea definitivă a colonialismului este aproape. Robia colonială își trăiește cele din urmă clipe. Mersul înainte, sigur și viguros, al omenirii, nu îngăduie ca această rămășiță rușinoasă a trecutului să mai dăinuiască.

Dar imperialismul nu vrea să renunțe la dominația sa chiar dacă e nevoie să renunțe la unele posesiuni coloniale. Astăzi puterile coloniale își dau înspăimîntate mîna spre a-și apăra ultimele posesiuni coloniale. Imperialismul american caută să înăbușe mișcarea de eliberare a popoarelor.

În aceste condiții, rezoluția adoptată cu unanimitate de către Adunarea Generală O.N.U. și care cheamă la lichidarea colonialismului nu poate fi îndeplinită decît prin eforturi din partea tuturor forțelor iubitoare de pace.

Trebuie să sprijinim cu căldură lupta popoarelor pentru independență națională. Cu atît mai mult, cu cît politica colonialistă este soră bună cu războiul, iar rămășițele colonialismului măresc încordarea existentă în lume. De unde rezultă că lupta împotriva colonialismului face parte din marea luptă pentru asigurarea unei păci trainice în lumea întregă.

Colonialismul este una din manifestările cele mai inumane ale imperialismului. El este nu numai o rămășiță a unei epoci de barbarie, care nu mai corespunde cu stadiul actual de dezvoltare a culturii umane, ci și o piedecă în calea progresului. Tocmai de aceea, colonialismul merită să dispară cel dintîi în chip total și definitiv.

Intrucît conștiința curată a creștinului nu poate admite războiul de cotropire și jaf, colonialismul și cursa înarmărilor, fiii Bisericii noastre — păstori de suflete sau simpli credincioși — sînt datori să lupte — alături de toată lumea — pentru înlăturarea definitivă a războiului din sînul omenirii.

C. Sîrbu

„Iubitor de pace sînt“ Psalm 119, 7

A vorbi despre pace și, mai ales, a lucra pentru pace nu este desigur niciodată prea mult, cu deosebire în zilele noastre cînd, după spusa celor cunosători (prof. Pauling din America ș. a.), stocurile de material explozibil s-au adunat într-o cantitate atît de uriașă, încît pentru fiecare om ar reveni aproximativ 500 tone explozibile. În aceste condiții, cu adevărat sînt greu de calculat urmările dezastruoase care ar rezulta prin declanșarea unui război. De aceea, un nou război ar însemna cea mai mare crimă împotriva omenirii.

A lupta pentru pace și a propovădui pacea este o datorie de prim ordin și pentru creștini, pentru fiecare creștin în parte, căci orice creștin adevărat nu poate să spună decît cu Psalmistul cuvintele sfînte: „Iubitor de pace sînt” (Psalm 119, 7).

Autorul sfînt rostea aceste cuvinte și în urma luminilor primite de Sus, dar și în urma experiențelor dureroase pe care le avea în această latură, căci așa se explică doririle și învățăturile adresate contemporanilor săi și nouă totodată, ca: „Pacea să domnească între zidurile tale și în casele tale propășirea” (Ps. 121, 8) și: „De vrea omul să trăiască și să vadă zile bune, să-și oprească limba de la rău și buzele sale de la minciună; să se ferească de rău și să facă bine; să caute pacea și s-o urmeze pe ea” (Ps. 33, 12—14). Și tot el cere ca să fie risipiți cei „care vor războaie” (Ps. 67, 31), căci: „Înșelăciunea este în inima celor ce gîndesc rău și bucuria pentru cei ce dau sfaturi de pace” — după cum ne învață și înțeleptul Solomon (Pilde 12, 20).

Creștinul însă are încă alte multe temeuri pentru a fi om al păcii, temeuri care trebuie să-l facă iubitor de pace și luptător pentru pace.

Mintuitorul cere ucenicilor Săi și urmașilor lor totodată, ca în oricare cetate sau sat vor merge să facă urări de pace: „Intrind în casă să-i urați zicînd: Pace casei acesteia!” (Matei 10, 12). Așadar, războiul este cu totul străin de Mintuitorul și învățătura Sa. Acest lucru ni-l arată și în chip direct cînd poruncește lui Petru: „Bagă sabie în teacă!”. Sf. Apostol Pavel ne îndeamnă și el zicînd: „Să căutăm cele ce sînt ale păcii și cele sînt spre zidirea cea dintre noi” (Rom. 14, 19).

„Intrucît Hristos este pacea noastră — spune Nicolae Cabasila — El, care a făcut din două lumi una, surpînd peretele din mijlocul despărțiturii și nimicînd vrăjmășia în trupul Său (Efeseni 2, 14) și tot ce a făcut a făcut din pacea sufletului Său, oare la ce vor da înfîietate dacă nu păcii sufletele a căror primă grijă și năzuință este să cugete mereu la Legea lui Dumnezeu? Acești oameni vor căuta pacea, cum zice Sf. Pavel (Rom. 14, 19), dincolo de orice, vor urni și pe alții în căutarea ei, vor înlătura ura deșartă și vor înceta de a se mai învrăjbi, știînd că pacea este atît de prețioasă încît pentru aceasta s-a pogorît Domnul pe pămînt și a răscumpărat pe om și, din bogat ce a fost, nimic n-a găsit vrednic să fie prețuit decît această pace pentru care și-a și vărsat sîngele”.

Cultul nostru, apoi, este presărat aproape la tot pasul cu indemnuri la pace și rugăciuni pentru pace. „Pace lumii Tale dăruiește”, „Indreptează pașii noștri în calea păcii”, sau cum se spune atît de frumos într-o rugăciune care urmează curînd după prefacerea Sfintelor Daruri, unde ne rugăm pentru conducătorii Țării, ca Domnul să le dăruiască „adîncă și statornică pace, ca întru liniștea lor viață pașnică și netulburată să petrecem întru toată cucernicia și curăția”.

Aceste indemnuri și rugăciuni pentru pace le are în vedere Sf. Ioan Gură de Aur cînd ne învață atît de înțelept, zicînd: „Peste tot locul cerem pacea și ne rugăm pentru ea. Și în adevăr,

căci nimic nu este egal ei. De aceea, în biserici cerem pace, în rugăciuni, în citit și chiar în salutările noastre zilnice. De aceea, preotul și odată și de două ori și de trei ori și, în sfîrșit, de multe ori ne recomandă și ne dă pacea. „Pace vouă” — zice, „Pace tuturor”. Pentru ce? Pentru că pacea este mama tuturor bunătăților, pentru că ea este obiectul bucuriei și al veseliei. De aceea și Hristos poruncește Apostolilor ca, intrînd în casele oamenilor, imediat să le anunțe pacea ca un simbol al bunătăților, căci dacă nu este pace toate celelalte sînt de prisos.

Și vedeți — continuă Sf. Părinte, — că nu zice simplu: „Pace”, ci „Pace tuturor”.

Și tot Sf. Ioan Gură de Aur ne învață în altă parte: „Dacă noi vom căuta să fim pașnici între noi și în noi înșine și Dumnezeu va fi cu noi, dar

dacă ne vom ridica cu război unii împotriva altora, atunci Dumnezeuul păcii nu va fi cu noi. Nimic nu este atît de vrăjmaș sufletului nostru ca răutatea, în timp ce virtutea și pacea ne sînt de mare folos. Alungă deci de la tine războiul și lupta împotriva aproapelui tău. Fii pașnic cu toți! Ascultă pe prorocul ce zice: „Cu cei ce urau pacea eram făcător de pace”.

*

Nu mai încape nici o îndoială că un creștin care urmează cu adevărat învățătura Mintuitorului nostru Iisus Hristos nu poate fi decît un om al păcii, un „iubitor de pace”, un făcător de pace.

Să propovăduim deci pacea pe toate cărările pe care viața ne poartă pași. Să facem fapte ale păcii, să luptăm alături de toți oamenii de bine pentru deplina ei instaurare în lume.

Diacon Gh. Papuc

La mormîntul unui prieten

La 9 februarie a. c. a avut loc înmormîntarea lui Alfred Hermann, fost prim-pastor luteran în Sibiu și vicar al Episcopiei Evanghelice C.A.

Prohodirea s-a săvîrșit în Catedrala Evanghelică din Sibiu. Au fost de față, pe lîngă protopopi, pastori și credincioși luterani, reprezentanți ai tuturor cultelor și ai Departamentului Cultelor. Arhiepiscopia ortodoxă romînă a participat prin o delegație de consilieri, profesori și preoți, condusă de P. C. Vicar Tr. Belășcu.

Au grăit despre viața și vredniciile celui adormit: Decanul Ludwic Klaster, care a adus și omagiul episcopului evanghelic Fr. Müller, delegatul Departamentului Cultelor; prot. evanghelic Gross; Dr. H. Binder, decanul Institutului Teologic protestant; Dr. K. Schebesch, curatorul Bisericii Evanghelice.

Incepîndu-și lucrarea într-o parohie de țară, remarcat mai ales prin talentul lui de predicator, pastorul A. Hermann a săvîrșit „lucrul evanghelistului” în mai multe parohii, o vreme la București, iar în ultimii ani la Sibiu. A fost un suflet fierbinte, care a prețuit prietenia cu frații de alte culte și s-a angajat total în lupta pentru pace și în participarea la înflorirea patriei noastre scumpe. După o viață de activitate rodincă, o boală nemiloasă l-a răpit dinire noi cînd avea aproape 74 ani.

În numele I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, al clerului și credincioșilor Bisericii noastre, ca și în numele celorlalte culte, a vorbit P. C. vicar Tr. Belășcu, mărturisind dragostea creștinească cu care îl înconjoară acei care i-au fost prieteni în viață.

Prietenia dintre adormitul în Domnul și preoții Bisericii noastre și deservenții celorlalte culte s-a întărit prin întîlnirile la consfăturile cultelor pe linia luptei pentru pace. „Preoțimea Bisericii noastre — zice P. C. vicar Tr. Belășcu — l-a socotit puntea de legătură spre o colaborare armonioasă în spiritul vremii între clerul Bisericii noastre și pastorii Bisericii evanghelice pe teren obștesc și al apărării păcii”. A. Hermann a participat la diferite congrese bisericești și de pace. A fost un suflet nobil, generos, bun teolog și orator. Și-a servit cu devotament Biserica și patria. A fost un prieten al poporului romîn și un admirator al cultului ortodox.

Din aceste motive Biserica ortodoxă aduce durerea ei la catafalcul fostului vicar evanghelic A. Hermann, care semănînd

dragoste primește mărturia dragostei frățești nu numai din parte Bisericii evanghelice, ci și din partea celorlalte Biserici. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

M.

Învierea

A treia zi, dimineață,
Tu învii, — după Scripturi, —
Omorînd moartea, — viață
Nouă-aduci vechii făpturi.

Se scoală cei din morminte
Și iadul l-ai descuiat
(Adame, Protopărinte,
Am scăpat de-al tău păcat!).

Toți, într-o nouă putere
Și-n lumină ne-mbrăcăm;
Părtași la a Ta-nviere,
Din moarte o să-nviem.

Și pe mine mă învie
Din mormîntul de păcate,
De-azi, să-Ți vuez iar Ție
Al Vieții Împăratel!

Pr. P. Sălăjeanu

Imnosul Învierii Domnului

Ingerul la Inviere
De la mormînt a zburat
Către cea plină de daruri
Și Fecioarei a strigat:

„Bucură-te Prea Curată
Bucură-te crin prea sfînt,
Că Fiul tău a-nviat
A treia zi din mormînt!

Și de sub imperiul morții
Pe toți morții-a ridicat,
Veseliți-vă noroade
Că Hristos a inviat!

Noule Ierusalime
Imbracă-te strălucit,
Că a Domnului mărire
Peste tine-a răsărit.

Luminează-te și saltă
Ierusalime ceresc,
Și te bucură Sioane
Locaș sfînt dumnezeiesc.

Iar tu Sfîntă Născătoare
Maică a lui Dumnezeu,
Bucură-te-ntru-nvierea
Preaslăvit Fiului tău!

Pr. Al. Gherghel

INVIEREA DOMNULUI

Învieria este cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Nu numai pentru că prin înviere, Iisus Hristos a biruit moartea, ci mai ales pentru că s-a arătat o viață nouă, viața cea veșnică.

Acest fapt îl vedem limpede dacă asemănăm celelalte învieri din Sf. Evanghelii cu învierea Domnului. Învierea ficei lui Iair, a tînărului din Nain, ca și învierea lui Lazăr, întorc din moarte la viață, însă nu la o viață veșnică, ci tot la viața pămîntescă vremelnică. Toți aceștia, după ce s-au „trezit” din „somnia morții”, au trăit în același trup, pe care l-au avut înainte de a muri, și n-au primit un trup nemuritor. După trecerea anilor au adormit iarăși și trupul lor a fost așezat în mormînt.

Nu același lucru se întîmplă cu Iisus Hristos. El a înviat cu trup nemuritor, cu trup duhovnicesc. Prin înviere trupul Mîntuitorului s-a schimbat prin puterea Duhului de viață dătător. Schimbarea aceasta se vede din mai multe întîmplări. Nimeni dintre oameni n-a văzut și n-a auzit cînd și cum a înviat Mîntuitorul. De ce? — Pentru că El a ieșit din mormînt în vreme ce piatra era pe mormînt. La învierea lui Lazăr, oamenii au ridicat piatra de pe mormînt și numai după aceea Iisus a înviat pe Lazăr. La învierea lui Iisus, piatra a rămas pe mormînt, pecețile au rămas nestrucate, și cu toate acestea Iisus a ieșit din mormînt. De unde știm aceasta? — O spune însuși îngerul, care a întîmpinat pe mironosițe în dimineața învierii și a ridicat piatra de pe mormînt. Așa este scris la Evanghelia de la Matei, cap. 28. Duminică pe „cînd se lumina de ziuă” Maria Magdalena și cealaltă Marie au venit „să vadă mormîntul”. Și iată cutremur s-a făcut, că îngerul Domnului s-a coborît din cer, „a prăvălit piatra ... și ședea deasupra ei”. După ce îngerul a prăvălit piatra de pe mormînt, ne-am așteptat ca Mîntuitorul să iasă din mormînt și să vorbească cu mironosițele. Acest lucru nu se întîmplă. De ce? Pentru că mormîntul era gol. Iisus nu mai era în mormînt. El ieșise din mormînt mai înainte ca îngerul să se fi coborît și să fi ridicat piatra. O spune îngerul însuși către femei: „Știu că pe Iisus cel răstignit căutați. Nu este aici, căci s-a sculat, precum a zis. Veniți de vedeți locul unde fusese pus Domnul”. Sînt greșite chipurile, care arată pe Iisus Hristos ieșind din mormînt după ce îngerul a ridicat piatra. El a ieșit înainte de aceasta, cînd piatra era încă pe mormînt. Cînd îngerul a ridicat piatra, Iisus nu mai era acolo. Îngerul a prăvălit piatra de pe mormînt ca să le arate mironosițelor că mormîntul e gol și să le spună să Iisus „s-a sculat din morți” și că-L vor întîlni împreună cu ucenicii în Galileia. De aceea icoanele vechi ortodoxe, cum sînt cele din paraclisul bisericii Sf. Nicolae (Scheii Brașovului), din biserica de lemn de la Tg. Mureș, ca și multe icoane pe sticlă, prezintă învierea după Sf. Evanghelie: Iisus este deasupra mormîntului, iar mormîntul acoperit cu piatră și cu peceți este dedesubt. Stăjarii nu știu nimic de aceste.

Rezultă că trupul înviat al Mîntuitorului nu mai este ca trupul obișnuit. Trupul obișnuit, ca ca să iasă din mormînt, avea nevoie de cineva care să strice pecețile și să ridice piatra. Trupul înviat iese, piatra fiind pe mormînt și pecețile nestrucate.

Trupul obișnuit se vede de oricine. Trupul înviat este nevăzut și apare și dispăre după voință. Așa s-a arătat pe calea spre Emaus la doi ucenici, a vorbit cu ei, iar după ce a binecuvîntat pîinea și a fost recunoscut, „s-a făcut nevăzut”, a apărut în camera unde erau ucenicii Săi, ușile fiind încuiate, stă de vorbă cu ei, și apoi se face nevăzut (In. 20, 19—30). Deci se arată cui voia și cît timp voia. În mod obișnuit era nevăzut. Ne dăm seama că trupul înviat este altfel decît

trupul dinainte de înviere: este un trup înduhovnicit, părtaș la viața cea veșnică.

...Sf. Ap. Pavel, după ce scrie Corintenilor despre învierea lui Hristos, arată că învierea lui



Hristos e începătura învierii tuturor, adică „toți cei ai lui Hristos” vor învia, vor avea trupuri asemănătoare cu trupul lui Hristos cel înviat. Atunci, la învierea morților „toți ne vom schimba”. „Căci trebuie ca acest (trup) strică-

cios să se îmbrace în nestrucăciune, și acest (trup) muritor să se îmbrace în nemurire”. Sf. Ap. Pavel, spre a face înțeleasă această schimbare, o aseamănă cu încolțirea seminței aruncată sub glie. Arunci un grăunte gol și răsare un spic. Așa e și cu trupurile noastre: „Se samănă întru stricăciune, învie întru nestrucăciune; se samănă întru necinste, învie întru slavă; se samănă întru slăbiciune, învie întru putere; se samănă trup firesc, învie trup duhovnicesc”. — „Sînt și trupuri cerești și trupuri pămîntești” ...și „precum am purtat chipul celui pămîntesc (al lui Adam), vom purta și chipul celui ceresc” (al lui Hristos cel înviat).

Atunci moartea va fi definitiv înfrîntă și vom fi cu adevărat nemuritori, părtași și cu trupul la viața cea veșnică (I Cor. 15, 4—58).

Învieria este așadar, schimbarea trupului obișnuit într-un trup înduhovnicit, care e îmbrăcat în slava veșniciei. Inceputul acestei schimbări s-a făcut prin învierea lui Hristos. Prin darul lui Iisus Hristos cel înviat și înălțat la dreapta Tatălui, vom învia și noi la vreme știută de Dumnezeu singur și vom fi schimbați ca și El, adică vom avea trupuri duhovnicești. „Că atunci cînd El se va arăta — zice Sf. Ap. Ioan — vom fi asemenea Lui” (I In. 3, 2). Mărturisind această credință în schimbarea trupurilor noastre, în învierea cea de obște, creștinii aduc spre pomenirea celor morți colivă, adică boabe de grâu. Că după cuvîntul Sf. Apostol Pavel, precum boabele acestea se schimbă în spic, tot așa și trupurile noastre se vor schimba din trupuri muritoare în trupuri nemuritoare. Și atunci „purerea cu Domnul vom fi” întru slava Sa cea dumnezeiască.

Pr. N. Mladin

MEDITAȚIE

În fața Crucii

...Era seară, seară de taină, în grădina Ghetsimani, unde se ruga Iisus zicînd: „Intristat e sufletul meu pînă la moarte”. Și-apoi, în zbuciumul durerii ce-l cuprinsese, știînd dinainte ce va să fie, într-o supremă înălțare a sufletului Său grăi Tatălui ceresc: „Părintele meu, de este cu puțință, trecă de la mine paharul acesta, însă nu precum voiesc eu, ci precum voiești Tu” (Matei 26, 35—36).

De aici, din Getsimani rugăciunii, să-L urmăm pe Iisus pe dealul Căpătinii, pe Golgota suferințelor și a jertfei izbăvitoare și să încercăm a țilcui și a pricepe, pentru a noastră mîntuire, măcar o fărîmă din măreția jertfei ce se desfășoară acolo.

...Trupul lui Iisus, istovit de hărțuielile și umilințele la care a fost supus, dar mai virtos de povara crucii pe care a purtat-o, e spinzurat pe lemnul crucii. Trupul acela care nici în pruncie nu aflase loc în Betleemul Iudeii, decît doar în staulul vitelor și nici mai tîrziu un loc unde în tihnă să se plece. Picioarele lui Iisus, care au alergat și însingerat pe atîtea drumuri aspre pentru a fi lingă cei obidiți și necăjiți, sînt fîntuite pe lemnul crucii... Iisus e răstignit pe cruce.

Și totuși, toate chinurile pe care le-a îndurat, toate laolaltă n-au putut slăbi pîterile sufletului Său, putere care se revarsă în toată plinătatea sa și în ultimele clipe ale vieții Sale pămîntești. Izvorul acestei puteri este același Părinte care L-a trimis în lume întru a Sa nețărmurită dragoste față de omenire. Către acest izvor se-n-dreaptă în această supremă clipă de pe dealul Căpătinii: „Părinte în mîinile Tale îmi dau sufletul meu” (Luca 23, 45). Este o mărturisire, o nouă și luminoasă mărturisire a puterii Sale, a obîrșiei Sale, a demnității și a mîsiunii Sale. Duiosă fără de seamă și totuși cutremurătoare mărturisire: Fiul își arată alipirea față de Părintele Său în clipa în care ultimul suspin l se fîringe în pieptu-l plin de iubire...

Trupu-l chinuit și acoperit cu sudori reci se lasă în brațele morții. Iisus și-a dat duhul. Voia Tatălui ceresc s-a împlinit. Jertfa s-a săvîrșit. Cerul se întunecă, — spun Sf. Evangheliști, pămîntul se cutremură, stîncile se despică, catapeteasma templului se sfișie în două.

Și, peste toate acestea s-aude glasul sutașului roman și împreună cu el alți cițiva încă, după mărturia Sf. Ev. Matei, care deși n-a cunoscut Scripturile și nu știa de Mesia cel prezis de prooroci, totuși mărturisește: „Cu adevărat omul acesta era Fiul lui Dumnezeu”. Sutașul roman a înțeles dintr-odată că brațele Mîntuitorului, întinse pe lemnul Crucii, sînt brațele lui Dumnezeu, gata a îmbrățișa omenirea întru a Sa bunătate și dragoste. El a înțeles din chipul cum Iisus a primit moartea, din felul cum s-a dăruit, că moartea Lui este jertfă, jertfă de împăcare a noastră cu Dumnezeu, jertfă unică, prin care cerul s-a deschis din nou și de aceea a mărturisit: Cu adevărat omul acesta era Fiul lui Dumnezeu.

Doamne, Dumnezeu nostru, adîncul înțelepciunii și al iubirii fără de margini, cit de minunate sînt cuvintele sutașului! Sutașul Petroniu — așa-l chema, ne spune tradiția — face mărturisire ca un adevărat apostol.

De bună seamă, prin mărturisirea sa, fericitul sutaș face parte din șirul celor dintii cari s-au convertit și s-au închinat lui Hristos-Domnul, chiar din ziua răstignirii, împreună cu țîlharul cel de-a dreapta.

Prin felul cum a murit, Iisus a cucerit sufletul acestui sutaș.

De atunci ori de cîte ori auzim Sf. Evanghelia a Patimilor Domnului, ca și sutașul Petroniu, ne cutremurăm în fața jertfei de pe Cruce, și grăim: „Doamne, cit de măreață e iubirea Ta, că viața Ta ai jertfit pentru mîntuirea noastră. Fii preamărit în vîci!”

Pr. I. Ișa

Sfânta Euharistie în Vechiul Testament

Ceea ce Mîntuitorul nostru Iisus Hristos ne-a lăsat în seara dinaintea Patimei și Morții Sale prin așezarea Sf. Taine a Euharistiei n-a fost numai semnul unei manifestări trecătoare a iu birii sale față de noi sau a unei manifestări grăbite sau neprevăzute, ci a fost împlinirea unei rînduiri prevestită cu mult timp mai înainte, în V. Testament. E sigur că tot ce s-a săvîrșit în legea nouă prin Iisus Hristos a fost stabilit și prevestit mai înainte în legea veche. Viața și întreaga activitate a Mîntuitorului pînă în cele mai mici amănunte o găsim înfățișată în V. T., în figuri și simboale, cu toate așezămintele pe care ni le-a lăsat, ca într-o icoană.

Printre aceste așezăminte este și Sf. Euharistie sau Sf. Impărtașanie, în care sub chipul pîinii și al viinului Mîntuitorul ne-a dat Trupul și Sîngele Său ca să ne fie hrană sufletească și ajutor prețios împotriva păcatului.

Mă voi opri în cele ce urmează să prezint unele din asemănările, icoanele și figurile V. T. în care ne este înfățișată prin unele semne și lucruri, în mod simbolic, Sf. Taină a Euharistiei.

Cea dintîi reprezentare a Sf. Euharistiei în V. T. o aflăm în cartea Facerii (cap. 2, 3). În acel loc al Sf. Scripturi ni se vorbește despre arborele vieții, care a fost așezat de Dumnezeu în mijlocul raiului pămîntesc, el comunicîndu-i darul necriticăciunii și al nemuririi.

Arborele vieții este o icoană a Sf. Taine a Euharistiei, căci așa după cum acest arbore așezat în mijlocul grădiniî raiului ferea pe om de stricăciune și de moarte, tot așa Sf. Euharistie rînduiește în mijlocul celei mai frumoase slujbe bisericesti, a Sf. Liturghii, ne ferește de păcat și de moarte sufletească și de orice stricăciune. După cum arborele vieții întărea puterile lui Adam și Evei, tot așa și Sf. Euharistie nutrește și sporește în noi viața sufletului atît de mult încît să nu mai murim, după cuvintele Sf. Ioan: „Cine mîncă pîinea aceasta viu va fi în veac” (Ioan 6, 51). Arborele vieții avea în sine însușirile tuturor celorlalți arbori și plante din grădina raiului. Tot așa și Sf. Euharistie cuprinde în sine puterea tuturor celorlalte mijloace de mîntuire, completîndu-le și desăvîrșindu-le.

O altă reprezentare a Sf. Euharistiei întîlnim în jertfa de pîine și de vin pe care o aduse lui Dumnezeu Melchisedec, regele Salemului, fiind și preot al Dumnezeului celui Prea Înalt, după cum citim în cartea Facerii (Cap. 14, 18).

Melchisedec, regele Salemului, auzind că patriarhul Avram a izbit pe regii biruitori și le-a luat înapoi toată prada împreună cu prizonierii de război, i-a ieșit într-o întîmpinare pentru a-l binecuvînta, oferindu-i lui Dumnezeu, drept mulțumire, pîine și vin. În această ofertă de pîine și vin, pe care o face Melchisedec, avem exprimată în mod deslușit icoana Sf. Taine a Euharistiei. Jertfa lui a fost o jertfă de binecuvîntare și de mulțumită, a fost o jertfă fără vărsare de sînge. Ceea ce a oferit el a fost pîinea și vinul, adică chiar acele materii pe care Mîntuitorul Hristos le-a consacrat în așezarea Sf. Taine a Euharistiei.

O altă reprezentare figurativă a Sf. Euharistiei o mai aflăm în Mielul pascal și în Mana din deșert.

Cînd Dumnezeu voi să scoată poporul evreesc din robia lui Faraon a trimis pedepse grele peste toată țara Egiptului. Cea mai de pe urmă pedeapsă a fost și cea mai grea. Dumnezeu a hotărît să ucidă pe toți cei întîi născuți ai Egiptului de la om pînă la dobitoac. Pentru a cruța de această plagă pe fiii iudeilor, Dumnezeu le-a poruncit tuturor familiilor să-și ia un miel de un an, fără pată, și să-l taie și să mînce carnea friptă pe foc cu azime (pîine nedospită) și cu ierburi amare, stînd în picioare cu toașagul în mînă, în toată graba, iar cu sîngele mielului să

ungă amîndoi usciorii ușii și pragul cel de sus. Acest sînge va fi semnul pentru casele evreilor ca să fie cruțați de îngerul care va ucide pe toți cei întîi născuți ai Egiptului. După această pedeapsă evreii au fost lăsați să plece din Egipt și în amintirea acestei zile, a eliberării lor din țara Egiptului, ei au sărbătorit Paștile (Ieșire, cap. 12) și n-au uitat ca în seara de ajun a sărbătorii să mînce Mielul pascal.

Ce alt simbol sau asemănare mai frumoasă am putea afla pentru Sf. Taină a Euharistiei decît aceasta a Mielului pascal? Mielul pascal a fost pentru evrei jertfă și hrană totodată. Iisus Hristos e și El jertfă fiindcă se jertfește pentru păcatele noastre, dar e totodată și hrană, nutre-mînt al inimii noastre în Sf. Euharistie. Mielul pascal trebuia să fie fără pată. Dumnezeiasca Euharistie reprezintă Mielul cel fără pată, pe Iisus Hristos, neîntinat, nevinovat. Sîngele Mielului pascal a ferit, a apărut, casele evreilor de uciderea celor întîi născuți și le-a adus eliberarea din robia lui Faraon, tot așa și Iisus Hristos în Sf. Euharistie, ne apără de păcat și ne eliberează din robia răului.

Am spus că o asemănare a Sf. Euharistiei în V. T. este și Mana din pustie. Sf. Scriptură ne spune că trecînd două luni de la ieșirea evreilor din Egipt, se aflau în deșert și acolo le lipsea mîncarea. Atunci Moisi se rugă lui Dumnezeu și Dumnezeu le promise că în ziua următoare le va trimite din cer o mare cantitate de pîine care va fi de ajuns să sature zi de zi întreg poporul. De fapt, în dimineața următoare o rouă nemăvăzută acoperi pămîntul. Era mana cea minunată, albă ca neaua, care în grăunțe mărunte, acoperea tot pămîntul dimprejurul taberei. Ea n-a încetat să cadă timp de 40 de ani în fiecare

dimineață, adică cît timp poporul evreesc a rămas în deșert.

Mana avea între altele și aceste două calități: adunată fiind în cantitate ori mare ori mai mică, la măsurat nici cel care strîngea mai mult n-avea de prisos, nici cel care strîngea puțin n-avea lipsă, ci fiecare avea potrivit nevoilor lui. (Ieșire 16, 18). A doua calitate a Manei era aceea că avea în ea toată dulceața și plăcea tuturor. (Înțelepciunea lui Solomon 16, 20).

Iată, și în mana din deșert aflăm o imagine vie, simbol al Sf. Euharistiei. Și Sf. Euharistie e o pîine care coboară ca și Mana din cer în fiecare dimineață cînd se slujește Sf. Liturghie. E o pîine care ca și Mana are în sine toată dulceața și place tuturor celor care o gustă cu credință. Sf. Euharistie întocmai ca și Mana luată chiar și numai în cît de neînsemnată cantitate, o pîrticică cît de mică, este îndestulătoare tuturor. Astfel pe lingă pîinea pămîntescă pentru trup avem și o pîine cerească pentru suflet.

Din toate cele spuse înțelegem că Sf. Euharistie e cea mai aleasă lucrare a lui Dumnezeu pe care Dumnezeu cu multe mii de ani înainte de venirea Mîntuitorului a anunțat-o în V. T. în diferite chipuri și icoane. Prin această Sf. Taină iubirea lui Dumnezeu pentru noi credincioșii se dovedește a fi fără margini, prin ea Dumnezeu și-a revărsat bogăția darurilor Sale, prin ea ne-a dat tot ceea ce a putut să ne dea. Prin toate simboalele, figurile și icoanele Sf. Euharistiei din V. T. Dumnezeu a voit să pregătească sufletul credincios la primirea cu vrednicie a acestei Taine cerești. După ce a fost vestită în curs de atîtea veacuri, la plînirea vremii, Mîntuitorul Hristos ne-a dat-o real ca să ne fie izvor de pace și fericire aci pe pămînt și de mîntuire sufletească în lumea de dincolo.

Al. Moisiu

Harul lui Dumnezeu

În fiecare dimineață, cînd răsare soarele aducător de lumină și căldură, se face ziua și toate se înfățișează privirii noastre în mantie de lumină și toate se înviorează.

Ceea ce este soarele cu lumina și căldura sa pentru lumea aceasta văzută, este sfînta jertfă de pe Sfîntul altar pentru sufletele credincioșilor. De la masa sfîntului altar pleacă pe undele nevăzute ale Duhului darul care luminează și înfrumusețează viața noastră. „Din straja dimineții și pînă seara” biserica lui Hristos — ca o mamă bună împărtășește dar de lumină, pace, bucurie pentru sufletele credincioșilor. În taina sfîntei jertfe de pe altar, Mîntuitorul coboară la noi, se jertfește pentru noi și ni se dăruiește în iubirea Sa negrăită. De la altar, prin darul sfîntelor taine ale împăcării noastre cu Dumnezeu, se țes firele bune înțelegerii, ale frățietății în duh și adevăr, bucuria împlinirilor de mîntuire. Cu rostul acesta sînt țesute rugăciunile des repetate, prin care credincioșii sînt legați în mănunchiu de gînd și faptă de mîntuire. Obștea creștinilor cu rîvnă sfîntă se adună asemenea spicelor de grîu în tainica legătură duhovnicească, de așa fel, încît sînt un gînd și un duh sub ochii de lumină ai lui Dumnezeu Tatăl nostru. În lucrarea aceasta minunată de adunare a noastră sub baldachinul darului dumnezeiesc avem aceeași simțire și aceeași dorință de mîntuire. Suflet cu suflet se întrepătrunde prin lucrarea Sfîntului dar. Din clipa cînd mama noastră duhovnicească — Sfînta Biserică — ne-a re-născut prin taina Sfîntului Botez, ea a așezat în ființa noastră lăuntrică un dor după lumină și viață duhovnicească. Rostul străduințelor noastre ca fii ai Bisericii este acela de a descoperi în ființa noastră harul dumnezeiesc, dăruit în Sf. Taine, care stă ascuns în fiecare mădular al Bisericii.

Este mărgăritarul de mare preț, de care vorbește Mîntuitorul și pe care ne cheamă să-l prețuim. Fiecare creștin născut sufletește în taina sfîntului Botez este fratele tău de care se cade să te bucuri, cu bucuria sfîntă a lui Hristos. Cinstindu-l, încurajîndu-l, suferînd și bucurîndu-te cu el, ajungi să descoperi în ființa lui pe Hristos Domnul și Mîntuitorul sufletelor noastre.

Hristos se dorește proslăvit în fiecare din noi și împlinit cu dar dumnezeiesc în obștea credincioșilor. Lucrarea aceasta se săvîrșește în taina sfîntei Liturghii. Aici vine El să ne ridice, să ne îmbogățească, să ne acopere cu dar sfînt și întăritor de suflet. Avînd bucuria întîlnirii cu Hristos să ne dăm seama ca în toată bună vremea să o petrecem cu bună rînduială în străduințe de mîntuire.

Să ne rugăm bunului Dumnezeu să ne călăuzească pașii pe căi de lumină și prin toate să ne dovedim fii buni ai Bisericii.

Soarele apune ca să răsară iarăși. Viața creștină are și ea umbrele ei, dar lumina sfîntă a lui Hristos o luminează mereu. Este lumina pe care Dumnezeu o răsare în fiecare suflet, pe măsură ce creștinul se silește s-o păstreze. „Ca fii ai luminii să fiți”, spune cuvîntul sfînt și călăuzindu-ne pașii spre tot lucrul cel bun să credem și să mărturisim lumina lui Hristos, care înlătură întunerecul păcatului și face să crească tot ce e bun și frumos.

În felul acesta înțelegem să ne îmbisericim viața, ca și prin lucrarea aceasta să se înmulțească binele, pacea, bucuria între oameni și ei la rîndul lor să lucreze spre binele obștesc, spre fericirea Patriei.

Arhim. Serafim Popescu